

Prima instanță: Curtea de Apel Bălți (jud. Stela Procopciuc)

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător:

Oleg Sternioală

Judecători:

Valeriu Doagă, Iurie Bejenaru

Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de către Serviciul Fiscal de Stat și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate – Ciobanu Daniela,

în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”,

la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela,

c o n s t a t ă:

La data de 30 martie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2015 a fost primită spre examinare cererea introductivă, fiind desemnat administrator provizoriu– Janu Natalia.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2015 au fost admise cererile introductive, s-a constatat insolabilitatea Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”, s-a intentat procedura de insolabilitate și s-a desemnat lichidator al debitorului Janu Natalia.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 20 august 2015 a fost aprobată cererea de demisie a administratorului autorizat Janu Natalia din funcția de lichidator al Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate și s-a numit ca lichidator Ciobanu Daniela.

La data de 16 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în persoana administratorului Ursachi Ghenadie, IDNP xxxxx.

În motivarea cererii a indicat că cuantumul creanțelor validate și incluse în tabelul definitiv consolidat al Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate constituie suma de 22 732 239, 71 de lei.

Sușține că la cererea Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți, adunarea repetată a creditorilor din 15 februarie 2016 a împuternicit lichidatorul să înainteze în instanța de insolabilitate cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”– Ursachi Ghenadie, IDNP xxxxx.

Lichidatorul explică că în cadrul derulării procesului de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” s-a stabilit ca temei de răspundere subsidiară prevederile art. 247 și 248 alin. (1), lit. a), b), c), e), f) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, precum și art. 1398 alin. (1) din Codul Civil.

Menționează că potrivit informației de la Camera Înregistrării de Stat Oficiul Teritorial Bălți– administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” și unicul fondator de la fondare și până în prezent este Ursachi Ghenadie, IDNP xxxxx.

Declară că în pofida multiplelor solicitări (notificările nr. 01-02/343-4 Vcom din 11 septembrie 2015 și nr. 01-02/104 Vcom din 24 februarie 2016) de a remite documentele activității economico-financiare, registrele societății, bunurile masei debitoare (mijloacele fixe), stabilite în ultimul bilanț contabil prezentat, acest lucru nu a fost făcut de către persoanele responsabile ale debitorului, și anume administratorul Ghenadie Ursachi, obligația dată fiind prevăzută de Legea insolabilității.

Totodată, susține că administratorul debitorului nu a participat nici la ședințele adunării creditorilor stabilite de lichidator pentru data de 15 ianuarie 2016 și respectiv 29 ianuarie 2016, nici la inventarierea masei debitoare stabilită repetat de lichidator pentru data de 10 martie 2016, fără a motiva neparticiparea sa. Administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”– Ursachi Ghenadie a ignorat toate cerințele lichidatorului. Astfel, prin neexecutarea normelor imperative ale legislației în vigoare se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”.

Relevă că pentru tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere a debitorului, lichidatorul a constatat că faptele comise de administratorul debitorului insolabil– Ursachi Ghenadie au forma de vinovăție și anume: potrivit listei de inventariere din 10 martie 2016, Comisia de inventariere a constatat că la Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” nu există de facto mijloace fixe, fapt confirmat prin semnăturile membrilor Comisiei de inventariere. S-a constatat că persoanele cu funcție de răspundere ale debitorului insolabil nu au asigurat ținerea contabilității în conformitate cu prevederile Legii Contabilității, au continuat activitatea, care în mod vădit a dus la incapacitatea de plată a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom”. În

acest sens, prin actul nr.1-716429 din 03 martie 2016 al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți s-a constatat că Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” nu a ținut evidența contabilă până la depunerea cererii introductive, neprezentând dările de seamă privind TVA pentru perioadele fiscale septembrie 2013- ianuarie 2016.

Mai mult ca atât, administratorul debitorului nu poate explica unde sunt activele debitorului, ceea ce denotă că s-a ținut o contabilitate fictivă, fapt demonstrat prin lipsa sau tănuirea documentelor contabile, neprezentarea rapoartelor financiare, inclusiv pentru anul 2014, precum a comis și alte acțiuni care au adus daune proprietății debitorului și anume lipsa sau înstrăinarea bunului mobil- autoturismul de modelul xxxxx cu număr de înmatriculare xxxxx, care prin contractul de cesiune nr.981-CES/2012 din 14 noiembrie 2012, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată ”Alconstil” în calitate de cedent și Societatea cu Răspundere Limitată ”Versuscom” în calitate de cesionar a cedat toate drepturile și obligațiile născute din contractul de leasing nr.981/2009 din 15 decembrie 2009. Prin contractul de vânzare-cumpărare nr.22/12/2012/TOP din 22 decembrie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată ”Versuscom”, reprezentată de Ursachi Ghenadie vinde către Întreprinderea cu Capital Străin „Top Leasing” Societate cu Răspundere Limitată autoturismul de model xxxxx cu numărul de înmatriculare xxxxx. Conform informației de la Întreprinderea de Stat „Registru” din 28 noiembrie 2016 după Societatea cu Răspundere Limitată ”Versuscom” nu sunt și nici nu au fost înregistrate unități de transport. Mijlocul de transport de marca xxxxx, cu numărul de înmatriculare xxxxx nu a fost arendat sau deținut în proprietate de către Societatea cu Răspundere Limitată ”Versucom”.

Lichidatorul relatează că din a doua jumătate a anului 2013, Societatea cu Răspundere Limitată ”Versuscom” a început să acumuleze datorii față de furnizorii săi, astfel intrând în incapacitate de plată, fapt confirmat prin cererile de admitere a creanțelor depuse de către agenții economici, cu anexarea facturilor fiscale respective.

Afirmă că administratorul debitorului nu numai că nu s-a conformat prevederilor Legii insolvabilității, dar în perioada de la survenirea incapacității de plată (septembrie 2013) și până la 30 martie 2015 (înregistrarea cererii privind intentarea procedurii de insolvabilitate) s-au majorat datoriile către creditorii. Astfel, persoanele cu funcții de răspundere ale Societății cu Răspundere Limitată ”Versuscom” nu puteau să nu prevadă caracterul prejudiciabil al acțiunilor (inacțiunilor) sale și nu au întreprins nici o măsură prevăzută de legislație în vederea curmării acestora, respectiv au admis în mod conștient survenirea acestor urmări negative față de creditorii săi. În acest sens organele de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată ”Versuscom” se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi, ignorând bunele moravuri și buna credință în raport cu persoanele cu care aveau relații economico-juridice.

Precizează că în cadrul procesului de insolvabilitate, s-a stabilit că debitorul nu deține careva bunuri mobile/imobile sau mijloace bănești, care ar permite acoperirea creanțelor creditorilor, motiv din care față de debitor a fost intentată procedura falimentului simplificat.

Consideră că în circumstanțele date sunt întrunite toate condițiile pentru tragerea la răspundere subsidiară a administratorului/asociatului Societății cu Răspundere Limitată "Versuscom" Ursachi Ghenadie și anume, caracterul ilicit al faptei, stabilit prin neîndeplinirea normelor imperative stabilite de legea insolvenței, și anume, fapta comisă cu vinovăție sub forma neglijenței, prin neprevăderea sau prevederea consecințelor prejudiciabile ale acțiunilor sale ilegale și considerarea că consecințele nu vor surveni, sau neprevăderea consecințelor contrar posibilității și obligației de a le prevedea, prejudiciu cauzat sub formă de imposibilitatea de a achita creanțele creditorilor și acoperirea cheltuielilor procesului de insolvență.

Opinează că, în speța dedusă judecării sunt întrunite cumulativ condițiile tragerii la răspundere subsidiară patrimonială a organului de conducere a debitorului în persoana administratorului statutar și unic asociat - Ursachi Ghenadie, întrucât acesta a comis fapte ilicite, și anume există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu și este identificată persoana vinovată de ajungerea Societății cu Răspundere Limitată "Versuscom" în stare de insolvență. Potrivit anexei nr. 1 la procesul-verbal de inventariere a masei debitoare, efectuată la data de 10 martie 2016, a fost constatată lipsa activelor, însă conform ultimului bilanț contabil prezentat de Societatea cu Răspundere Limitată "Versuscom" Direcției Statistică a mun. Bălți la data de 07 martie 2013 pentru activitatea economică a anului 2012 debitorul dispunea de: materiale cu suma de 214 856 de lei; obiecte de mică valoare și scurtă durată cu suma de 28 681 de lei; mărfuri cu suma de 3 000 000 de lei; active materiale în curs de execuție (utilaj) în suma de 11 157 890 de lei.

Specifică că în cadrul examinării situației de fapt s-a constatat că administratorul, care este și unicul fondator al debitorului insolvent Ursachi Ghenadie a cauzat insolvența debitorului prin următoarele acțiuni: folosirea bunurilor în interes personal; desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile; dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

Mai indică că, Ursachi Ghenadie ca administrator al Societății cu Răspundere Limitată "Versuscom" neîntemeiat a omis termenul prevăzut de lege pentru depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvență (faptă ilicită), care se încadrează în dispoziția art.248 alin.(1) lit. h), caracterizată prin nedeținerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14.

În drept, își întemeiază cererea pe dispozițiile art.10, 13, 14, 15, 83, 107, 108, 247, 248, 249 din Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, art.117 Cod de procedură civilă, art.72 din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată.

Lichidatorul Ciobanu Daniela solicită tragerea la răspundere subsidiară a administratorului Societatea cu Răspundere Limitată "Versuscom" -Ursachi Ghenadie, cu încasarea sumei de 22 732 239, 71 de lei, validată în tabelul definitiv consolidat al creanțelor; încasarea de la Ursachi Ghenadie a creanțelor validate și incluse în tabelul

definitiv al creanțelor, după cum urmează: - Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți suma de 18.566.115 lei; - Casei Naționale de Asigurări Sociale din Republica Moldova suma de 43 038,04 lei; - Societății pe Acțiuni "Petrom-Moldova" suma de 151 670,82 de lei; - „Florisolargo” Societate cu Răspundere Limitată suma de 11 213,69 de lei; - „Demir-Agro” Societate cu Răspundere Limitată suma de 94 149,96 de lei; - „Molalexagro” Societate cu Răspundere Limitată suma de 3 519 895,68 de lei; - „Raiffeisen Leasing” Societate cu Răspundere Limitată suma de 256 156, 25 de lei, precum și aplicarea sechestrului pe bunurile, inclusiv financiare care aparțin cu drept de proprietate lui Ursachi Ghenadie în scopul asigurării acțiunii.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, a fost respinsă cererea formulată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolvență.

La 02 ianuarie 2018, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs și ulterior, la data de 19 martie 2018 a depus supliment la recurs, prin care a solicitat admiterea acestora, casarea hotărârii instanței de insolvență din 20 decembrie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea formulată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolvență, să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că la emiterea hotărârii instanței de insolvență au fost aplicate eronat normele de drept material ce țin de existența temeiurilor de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului și aplicarea termenului de prescripție pentru întreprinderea măsurilor de tragere la răspundere subsidiară, potrivit prevederilor art. 248 alin.(5) din Legea insolvenței.

Menționează că la 01 aprilie 2013 datoriile Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” față de buget au constituit 1 335 470, 77 de lei. La data de 03 aprilie 2013 au fost suspendate toate operațiunile la conturile bancare ale debitorului. Respectiv, incapacitatea de plată a parvenit la 01 aprilie 2013, iar până la data intentării insolvenței datoriile la buget s-au majorat cu 17 309 143 de lei.

Invocă prevederile art. 248 alin.(5) din Legea insolvenței, potrivit căruia măsura prevăzută la alin.(1) se prescrie în termen de 3 ani de la data care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvență. Deci, în aliniatul dat este stabilit termenul de prescripție pentru aplicarea măsurii de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a debitorului și nu este stabilit o limită de termen, în care pentru acțiunile comise în acea perioadă s-ar putea aplica tragerea la răspundere subsidiară. Astfel, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a debitorului începe de la data când a fost cunoscut sau trebuia să se cunoască despre persoanele și faptele imputabile

care au dus la starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de data intentării insolvabilității.

Declară că a fost demonstrat raportul causal între faptele ilicite comise de către conducătorul debitorului și survenirea insolvabilității sau majorarea creanțelor nestinse către creditori. Prin acțiunile vădit ilegale ale conducerii debitorului, au fost generate obligații fiscale suplimentare, care nu au fost prevăzute a fi stinse. Mai mult ca atât, se constată deturnarea activelor în valoare de peste 53 milioane de lei, mijloace care ar putea acoperi toate creanțele validate ale creditorilor. Lipsa activelor date a fost constatată odată cu intentarea procesului de insolvabilitate. Acțiunile ilicite în urma cărora a survenit starea de insolvabilitate, s-au produs din culpa conducătorului debitorului și au evoluat în timp până la data intentării procesului de insolvabilitate.

La 12 februarie 2018, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, consideră hotărârea instanței de insolvabilitate ilegală și neîntemeiată, dat fiind că instanța nu a dat o apreciere justă și deplină a probelor anexate la cerere, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

Sușine că instanța eronat a constatat și menționat precum că la cererea privind tragerea la răspundere subsidiară nu sunt anexate probe veridice și pertinente ce ar dovedi vinovăția administratorului Ursachi Ghenadie la apariția stării de insolvabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”.

Consideră că instanța de insolvabilitate greșit a conchis asupra faptului că acțiunile/inacțiunile săvârșite de către administratorul societății debitoare de neprezentare a actelor contabile, nedeclararea subdiviziunilor, neprezentarea dărilor de seamă, fapt care în rezultat reprezintă o încălcare a prevederilor legislației fiscale soldată și cu sancțiunile fiscale aplicate.

Afirmă că, în cazul în care a fost constatată lipsa masei debitoare, iar organul de conducere al debitorului în persoana lui Ursachi Ghenadie nu a depus în termenul prevăzut de lege cerere introductivă privind inițierea procedurii de insolvabilitate, faptele prejudiciabile ale ultimului se încadrează potrivit dispozițiilor art. 14, 27, 248 din Legea insolvabilității, fiind întrunite cumulativ condițiile răspunderii patrimoniale subsidiare.

Opinează că instanța de fond a aplicat și interpretat eronat legea, motiv pentru care hotărârea contestată urmează a fi casată.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs constată că Serviciul Fiscal de Stat și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolvabilitate – Ciobanu Daniela au declarat recursurile în termen.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 12 februarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 28 februarie 2018, Întreprinderea cu Capital Străin „Raiffeisen Leasing” Societate cu Răspundere Limitată a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând admiterea recursurilor și casarea hotărârii contestate cu remiterea cauzei la rejudicare.

Prin referința depusă la 28 februarie 2018, Ursachi Ghenadie a solicitat respingerea recursurilor și menținerea hotărârii instanței de insolabilitate din 20 decembrie 2017.

Prin referința depusă la 01 martie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea recursurilor, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea lichidatorului să fie admisă integral.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursurile declarate de către Serviciul Fiscal de Stat și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate – Ciobanu Daniela împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei se denotă faptul că, la data de 16 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în persoana administratorului Ursachi Ghenadie.

Instanța de insolabilitate prin hotărârea din 20 decembrie 2017 a respins cererea formulată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate.

În speță, instanța de recurs constată că, fiind investită cu judecarea cauzei, Curtea de Apel Bălți a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, temeinic a ajuns la concluzia respingerii cererii privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate.

În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea

prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din analiza dispozițiilor mai sus citate se evidențiază că legiuitorul a stabilit indubitabil situațiile în care membrii organelor de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană care au contribuit la apariția stării de insolvență a debitorului, pot fi trași la răspundere subsidiară de către instanța de insolvență. Tragerea la răspundere subsidiară a fondatorilor organelor de conducere a debitorului insolvent nu poate avea loc în mod exclusiv pe solicitările lichidatorului, în acest sens nefiind înaintate argumente și prezentate probe necesare, veridice, pertinente și concludente în confirmarea solicitării respective.

Astfel, pentru a stabili vina și a trage la răspundere subsidiară organele de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, precum și fapta să fie săvârșită cu vinovăție.

Răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiecții vizați au cauzat starea de insolvență prin săvârșirea unei fapte expres și limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvenței și a căror consecințe s-au materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolvență, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

În acest sens, prezintă relevanță și dispozițiile art. 1398 alin. (1) din Codul civil, care consemnează că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Deci, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează față de delincvenți, în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter patrimonial.

În sensul dispozițiilor menționate, se subînțelege că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenta delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și

prejudiciu, și vinovăția. Acestea reprezintă condițiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege, când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

În contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale este de menționat că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Astfel, pentru intervenția răspunderii membrilor organelor de conducere ale debitorului, condițiile sus-enumerate trebuie întrunite cumulativ, iar lipsa uneia conduce la lipsa răspunderii membrilor organelor de conducere care au contribuit la apariția stării de insolvabilitate a debitorului.

Așadar, având în vedere cele menționate, se constată că în speță nu sunt întrunite condiții pentru antrenarea răspunderii delictuale a administratorului Ursachi Ghenadie.

Totodată, prima instanță corect a menționat precum că, nu a fost demonstrat prin probe concludente și pertinente că apariția stării de insolvabilitate a debitorului s-ar datora anume acțiunilor imputabile ale lui Ursachi Ghenadie.

Or, în susținerea concluziilor sale cu privire la acțiunile incriminate lui Ursachi Ghenadie, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” – Ciobanu Daniela invocă actele Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Bălți din 02 decembrie 2012 întocmite în urma controlului fiscal efectuat la Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom” pentru perioada de activitate 28 aprilie 2011- 31 iulie 2013, în baza acestora fiind emisă și decizia nr. 2772 din 27 decembrie 2013, prin care s-a încasat la bugetul de stat sumele impozitelor și taxelor, fiind aplicate sancțiunile fiscale.

Astfel, la caz, se reține că în vederea atragerii la răspundere subsidiară a persoanelor nominalizate în art. 248 din Legea insolvenței, acțiunile culpabile trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolvență în privința debitorului, iar cererea cu privire la atragerea persoanelor în cauză la răspundere poate fi introdusă după intentarea procedurii de insolvență în termen de 3 ani de la data la care s-a cunoscut sau trebuia să fie cunoscut faptul că dâșii au cauzat starea de insolvență.

Respectiv, administratorul Ursachi Ghenadie nu poate fi tras la răspundere subsidiară pentru faptele comise anterior acestui termen, actele invocate fiind în afara termenului de 2 ani de la intentarea procesului de insolvență.

Cât privește argumentul recurențelor precum că, fapta ilicită a administratorului pentru care poate fi tras la răspundere subsidiară este și nedepunerea în termenul prevăzut de lege a cererii introductive referitor la inițierea procesului de insolvență față de întreprinderea gestionată, aflată în incapacitate de plată, Colegiul menționează următoarele.

Conform art. 14 alin. (1), (2) din Legea insolvenței, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10.

(2) Debitorul este obligat să depună cerere introductivă și în cazul în care: a) executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza

imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanțele creditorilor.

(3) Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2).

(4) Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3).

Din conținutul normelor respective rezultă că cererea introductivă, putea fi depusă doar de administrator, care în virtutea legii are obligația de a depune cererea introductivă în cazul survenirii stării de insolvabilitate.

La fel, se deduce concluzia că pentru tragerea la răspundere subsidiară a administratorului urmează să fie stabilit cert data survenirii temeiului indicat la art. 10 alin. (2), adică incapacitatea de plată.

În cadrul examinării cauzei în fond, lichidatorul a indicat că obligația de depunere a cererii introductive a survenit din a doua jumătate a anului 2013, reieșind din cererile de validare a creanțelor înaintate de creditori față de debitor, argument ce nu poate fi reținut.

Or, starea economico-financiară a debitorului se stabilește prin raporturile contabile și cele a administratorului/lichidatorului care sunt prezentate instanței de insolvabilitate.

În acest sens, la materialele cauzei nu a fost prezentat nici un raport desfășurat privind cauzele intentării procesului de insolvabilitate, motiv din care Colegiul consideră justă concluzia primei instanțe precum că, lichidatorul nu a adus probe care să demonstreze raportul contributiv a lui Ursachi Ghenadie la starea de insolvabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom”.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității – lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” a susținut că Ursachi Ghenadie a ținut o contabilitate fictivă și a făcut să dispară unele documente contabile, însă cele afirmate nu au fost probate.

Mai mult ca atât, nu a fost dovedit nici raportul de cauzalitate între această faptă și ajungerea întreprinderii în stare de insolvabilitate.

În circumstanțele date, Colegiul lărgit consideră neîntemeiate criticile formulate în cererile de recurs cu privire la ilegalitatea hotărârii instanței de insolvabilitate, deoarece sunt nejustificate, declarative și se combat prin constatările relatate, hotărârea atacată fiind adoptată cu respectarea și aplicarea corectă a legislației procedurale și materiale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că Curtea de Apel Bălți a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a dat o apreciere justă probelor administrate, a aplicat corect normele de drept material și procedural, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a respinge recursurile și a menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de către Serviciul Fiscal de Stat și lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Versuscom” în proces de insolabilitate – Ciobanu Daniela.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea depusă de lichidatorul Ciobanu Daniela cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Versuscom”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Oleg Sternioală

Judecători

Valeriu Doagă

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu